

Årsredovisning 2022 för kultur- och fritidsnämnden

2023-03-07

KFN 2023-03-21, 2023/0033

Innehåll

Årsredovisning 2022.....	3
Nämndens ansvar och uppgifter	3
Verksamhetschefens kommentar till resultatet.....	4
Viktiga händelser i verksamheten	5
Måluppfyllelse.....	8
Hög attraktivitet	8
Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående.....	8
Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering för äldre	9
Stark utveckling.....	9
Kultur- och fritidsnämnden har utvecklat kultur- och fritidspolitiskt program.....	9
Personal	10
Ekonomi	10
Driftredovisning	11
Verksamhetens nettokostnader.....	11
Investeringsredovisning	13
Intern kontroll	15
Sammanfattande bedömning helårsuppföljning av intern kontrollplan 2022.....	15
Risker.....	15
Prestationer och nyckeltal	16
Bilagor	16

Årsredovisning 2022

Nämndens ansvar och uppgifter

Nämndens grunduppdrag

Kommunfullmäktige har fastställt reglemente för kultur- och fritidsnämnden. Enligt detta ansvarar nämnden för kommunens kultur- och fritidsverksamhet. Vidare har nämnden till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamhet samt genom nära samarbete stimulera och stödja föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen.

Styrande dokument

- Barnkonventionen
- Bibliotekslagen
- Biblioteksplan 2021 - 2024
- Kultur- och fritidsplan 2022 - 2026
- Strategi för förebyggande och hälsofrämjande arbete för barn och unga i Danderyds kommun
- Kultur- och fritidsnämndens friluftspan

Organisation

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs inom ramen för fem huvudsakliga verksamhetsområden:

Nämnd och förvaltning

Central administration som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Här ingår bland annat registratur, ärendeberedning, nämndadministration och ekonomistöd.

Anläggningar och föreningsstöd

Omfattar idrottsplatserna Danderydsvallen IP, Enebybergs IP, Djursholms IP, Stockhagen IP samt idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium. Nämnden ansvarar för drift, underhåll och investeringar samt har anställd driftpersonal. I vissa fall förekommer föreningsdrift. I uppdraget ingår ansvar för strandbad, rid- och motionsspår, spontanidrottsytor såsom utegym, MTB spår, padelbanor med mera samt drift av starten på Roslagsleden. Vintertid plogas banor för skridskoåkning på Edsviken och Ösbysjön och skidspår anläggs i Rinkebyskogen och på Djursholms golfbana. Driften av Mörby- och Vasabadet är upphandlad. Årligen fördelas cirka 6 miljoner kronor i kontantstöd till föreningar. Föreningslivet stöttas även genom subventionerad uthyrning av lokaler i idrottshallar och gymnastiksal. Lokalerna hyrs via tekniska kontoret eller skolorna. Nämnden delar årligen ut stipendier till barn- och ungdomsledare.

Ungt Fokus

Ungt Fokus arbetar utifrån två inriktningar; främjande relationer och aktiviteter samt förebyggande åtgärder med klassiskt uppsökande uppdrag i samverkan med socialtjänst, ungdomsmottagning, polis, skola och föreningsliv. Gemensamt för de båda inriktningarna är ungdomsmedverkan.

Det uppsökande arbetet syftar till att skapa relationer för att få kunskap, så att rätt insats kan koordineras till rätt ungdom. Arbetet syftar också till att nå fler ungdomar i målgruppen i hela kommunen. För att få största möjliga effekt samverkar ungt fokus i olika projekt med bland andra Danderyds basket, Danderyds sportklubb och Mörbyskolan.

Kultur- och aktivitetshuset Demo riktar sig till ungdomar 13 till 18 år och är en plats som stödjer drömmar och visar på möjligheter. Här finns café, rep- och träningslokaler, studios för musikproduktion, minibibliotek och podcast och mycket mer. Ungdomscentrum i Enebyberg har fokusålder 11 - 12 år och erbjuder café, ateljéer, samt mycket mer. Vid träffpunkt Enebyberg finns en inskriven fritidsverksamhet inom LSS för barn och ungdomar samt en öppen seniorverksamhet. I ungt fokus uppdrag ingår även fritidsutvecklare med LSS-uppdrag samt ansvar för kommunens preventionsarbete inom ANDTS och psykisk hälsa.

Bibliotek

Nämnden driver fyra folkbibliotek med huvudbibliotek i nya lokaler i Mörby centrum samt filialbibliotek i Enebyberg, Stocksund och Djursholm. Från biblioteken utgår en uppsökande verksamhet "boken kommer" till personer som inte kan komma till biblioteket. Bibliotekswebben, som utgör ett viktigt komplement till de fysiska biblioteken, tillhandahåller e-medier, läsinpiration och möjlighet att reservera böcker och att göra omlån. Folkbibliotekets personal bemannar även skolbiblioteket på Danderyds gymnasium, en tjänst som skolan betalar för.

Kulturskola och kulturstöd

Kultur- och fritidsnämnden driver Danderyds kulturskola med cirka 1 100 elevplatser för undervisning i konstformerna musik, konst, dans och teater. Verksamheten utformas så att elever möts och utvecklas genom gemensamt utövande i olika former av konserter och föreställningar. Att väcka lust till eget skapande och till att göra skillnad för individen och samhället är en viktig utgångspunkt. Utöver Danderyds kulturskola ges bidrag till fem privata musikskolor. Kulturföreningarna ges årliga bidrag och samarbetar nära förvaltningen. Det finns även projektbidrag som syftar till att stödja externa och interna projekt. Nämnden delar årligen ut kulturstipendier och hedersplakett samt ansvarar för den kommunala konstsamlingen. Kulturenheten erbjuder evenemangsutbud främst för de prioriterade grupperna barn, unga och seniorer.

Verksamhetschefens kommentar till resultatet

Verksamhetsåret 2022 har präglats av tuffa ekonomiska förutsättningar med en procents budgetuppräkning, en markant ökad inflation och därtill Ukrainakriget, som bidragit till ökade råvaru- och elkostnader.

Trots dessa förutsättningar har verksamheterna utvecklats i takt och enlighet med våra målsättningar. Bland annat tack vare att investeringar genomförts de senaste åren i kylmaskiner och värmeåtervinning som kraftigt minskat elförbrukningen, samt att kommunen har haft fast pris på prognostiserad elförbrukning för 2022. Däremot har kriget och de ökade råvarupriserna lett till fördröjd start i en del investeringsprojekt.

Trots ett osäkert världsläge har förvaltningen kunnat hålla budgeten och samtidigt med befintliga personalresurser kunnat tackla utmaningen att möta framtida förväntningar samt upprätthålla servicenivåer.

Ukrainakriget har framför allt under våren inneburit tillkommande arbetsuppgifter där förvaltningen tagit ett stort ansvar. Kommunens flyktingmottagande lokaliserades till Norrängsgårdens sporthall där delar av personalen bidrog med kunskap och arbetstimmar.

Förutsättningarna för nämndens verksamheter har under året efter pandemin stabiliserats och återgått till det tidigare normala för såväl kulturen som idrotten och friluftslivet.

Det nya biblioteket i Mörby har med sina inspirerande lokaler varit ett lyft för våra kommuninvånare och inte minst för bibliotekspersonalen. Biblioteken har efter pandemin glädjande kunnat öka såväl programutbud som samverkan och uppsökande verksamhet.

Kulturverksamheten låg under pandemin i stort sett nere, men har åter fått ett uppsving tack vare en stor efterfrågan. Kulturen i Danderyd bjuder på ett mycket innehållsrikt och varierat utbud där förvaltningen samverkar med kulturföreningarna.

Kulturskolan har utvecklat många nya aktiviteter tack vare bidrag från kulturrådet. Huvudmålet har varit att hitta sätt att motivera ungdomar att vilja börja eller stanna kvar och utvecklas inom kulturskolan under tonårsperioden. Ett sådant projekt har varit kulturläger för barn och ungdomar som varit oerhört populära och välbesökta.

Ungt Fokus, kommunens ungdomsarbete som syftar till att möta ungdomar i de sammanhang de befinner sig i, har etablerat det uppsökande arbetet med väl fungerande så kallade ungdomskoordinatorer. För att nå fler ungdomar och få så stor effekt som möjligt samverkar Ungt Fokus med föreningsliv och skolor. Det nya kultur- och aktivitetshuset DEMO i Friberga har på många sätt utvecklat ungdomsverksamheten, vilket lett till ökade besökssiffror. Detta inte minst tack vare genomförande av renoveringsfas etapp 2, som inneburit helt nya möjligheter tack vare moderniserade lokaler.

Nya uppgraderade fördelningsprinciper av hall- och plantider har antagits av nämnden. Utredningen av det kommunala aktivitetsstödet har förlängts och är under omarbetning för att följa RF:s egen förlängning av det nya och utvecklade statliga LOK-stödets principer. Omarbetningen syftar till att behålla barn och ungdomar upp i tonåren för att främja en sund livsstil i vuxenlivet.

Danderyds gymnasiums idrottsplats och friidrottsanläggning har renoverats och fått ett nytt löpbaneunderlag samt en läktare. Idrottsplatserna bedriver ett kontinuerligt miljöarbete med fokus på att förbättra hanteringen av granulat på konstgräsplanerna. På Stocksunds IP är det nu anlagt en ny uteispist som gjort att den kan nyttjas året runt och av flera idrotter.

Efter ett grundligt förarbete av förvaltningen har kommunen beslutat att förvärva våra fem fotbollsföreningars konstgräsanläggningar och helt ta över drift och underhåll. Detta innebär i korta ordalag att förvaltningen kommer att få full rådgivning beträffande ekonomi, drift och underhåll över samtliga fem idrottsplatser och att föreningarna kan fokusera på sina fotbollsverksamheter.

Viktiga händelser i verksamheten

Flyktingströmmen från Ukraina visade på snabbt agerande från verksamheterna

Anläggningar och föreningsstöd hjälpte till att iordningställa Norrängsgårdens sporthall som mottagningslokal med cirka 100 sovplatser. Verksamheten bidrog även i stabsarbetet under mottagandet. Idrottsföreningarna erbjöds ersättningslokaler och visade på stor förståelse och gott samarbete.

Under vårterminen arbetade en bibliotekarie en dag i veckan tillsammans med Kulturskolan på Passagen, den förberedelseklass för nyanlända elever från Ukraina som kommunen startade på Kevingskolan. Eleverna fick visning av biblioteket i Mörby centrum. Biblioteket välkomnade genom att köpa in och skylta med böcker på ukrainska samt skapade en "Ny-i- Sverige-hylla". Organisationen Help in change startade i höst en engelsk språkkurs för ukrainare och har haft den två gånger i veckan. Röda Korset och En utsträckt hand har regelbundet haft Spåcafé i Mörby. Även Träffpunkt Enebyberg har haft språkcafé en gång i veckan.

Kulturenheten informerade kultur- och hembygdsföreningarna om hur de på bästa sätt kunde nå ut med information till de ukrainska flyktingarna, samt på annat sätt engagera sig.

Ungt fokus erbjöd extra sommarlovsaktiviteter under juli månad för ungdomar från Ukraina såsom ett extra "minivattenläger" med mera. Demo har under vårterminen haft löpande aktiviteter riktade mot målgruppen.

Beslut att överta konstgräsanläggningar

Kommunfullmäktige beslutande 12 december att Danderyds kommun ska överta de konstgräsanläggningar som fotbollsföreningarna har anlagt inom ramen för den så kallade Danderydsmodellen, där föreningar fått bygga och finansiera sina egna planer på kommunens mark. Överlåtelse beräknas ske under våren 2023.

Ny uterink på Stockhagens IP kan nyttjas året runt

Byggnationen av den nya ispisten på Stockhagens IP är i sitt slutskede. Tidigare gruspist har kunnat nyttjas cirka fyra månader om året. Den nya pisten som är i spårad asfalt möjliggör olika aktivitetsytor i stort sett året om. Vintertid november till mars anläggs is på pisten och sommartid kan pisten fungera som en spontanyta för bland annat inlines, basket, innebandy eller för mindre evenemang. I teorin betyder det nästan 75 procent fler rörelsetimmar.

Beslut om nya fördelningsprinciper av hall- och plantider

Nämnden har fattat beslut om nya fördelningsprinciper som innebär en mer flexibel modell som värnar bredd och ger förutsättningar att vara aktiv högre upp i åldrarna.

Förbättrad hantering av granulat på konstgräsplaner gynnar miljön

Mätningar av fyllnadsmängden i konstgräs visar att arbetsmetoden har förbättrats när det gäller att samla ihop och återföra granulat till planerna efter vinterplogningen. Tidigare år har mellan 2-4 millimeter saknats, detta år är resultatet nere på 1-2 millimeter per plan. Det betyder att plogningen blivit bättre samt att uppsamling och återföring av granulat sker mer effektivt. Om förlusten av granulat minskar med 1 millimeter betyder det en minskad påfyllning av granulat om cirka 3 250 kilo per 11-spelsplan.

Efter pandemin ökar bibliotekets programutbud, samverkan och uppsökande verksamhet

Flera aktiviteter har kommit i gång såsom Bok och bebis, Bibblan berättar, bokprat och klassbesök, författarbesök och bokcirklar, skivworkshops, digitalt skapande med Hemkodat, föredrag, debatter mm. Totalt genomfördes 285 aktiviteter med 4609 deltagare, varav aktiviteter för barn och unga var 157 med 3104 deltagare.

Den uppsökande verksamheten har ökat. Under pandemin åkte bibliotekspersonalen regelbundet till förskolorna med bokpåsar. Detta var mycket uppskattat och biblioteket har implementerat denna service till förskolor som har långt till närmaste bibliotek.

Bibliotekspersonalen deltog i Seniordagen i maj samt i november och informerade om bibliotekets verksamhet. En uppskattad verksamhet är "Boken kommer" som vänder sig till äldre. Under året har 45 Boken-kommer-låntagare fått besök 84 gånger

Biblioteket arbetar för ökad tillgänglighet

Under året har tillgängligheten setts över såsom skyltning och zoner i biblioteket. Till exempel har tidningsrummet i Danderyds bibliotek blivit en tyst zon.

Biblioteket uppmärksammade Dyslexiveckan i oktober med bokbord och information om dyslexi samt gav hjälp med access till Legimus (talböcker).

En ny webbportal lanserades i september, Arena Nova. Här kan besökarna reservera böcker, få boktips, ladda ned e-böcker och lyssna på Vloggar (Orden).

Biblioteket fortsätter att utvecklas med stöd från kulturrådet

Kulturrådet har beviljat Danderyds bibliotek bidrag om 0,45 miljoner kronor för läsåret 2022/2023 för att arbeta med den dubbelt prioriterade målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Arbetet startades under hösten 2022 och pågår fram till sommaren 2023.

Biblioteket fick under 2022 ytterligare 0,2 miljoner kronor i bidrag för projekt som kommer genomföras under 2023. Läsuprojekt med Demo, bildande av Språknätverk med

Familjecentralen och förskola samt för kompetenshöjande insatser inom Kulturrådets Läsfrämjandelyft.

Kulturskolan fortsätter att utvecklas med stöd från Kulturrådet

Kulturrådet har beviljat Danderyds kulturskola 0,77 miljoner kronor för läsåret 2022/2023 för fortsatt arbete med prova-på kursen, Kulturverkstad för kommunens 7-åringar, Kulturverket - en öppen kulturverksamhet för ungdomar 13-19 år på Danderyds gymnasium och Demo. Utvecklingsarbetet omfattar även att kunna erbjuda fördjupad undervisning samt att i dialog med unga utveckla verksamheten för att få fler ungdomar att både börja och stanna kvar. Lovverksamhet med kulturläger för barn 9-12 år har erbjudits såväl under sommar- som höstlovet.

Samverkan ger kompetensutveckling inom kulturskolan

Inom projektet KÖK (kulturskola över kommungräns) samarbetar Danderyd med Sollentuna, Vallentuna och Täby kulturskola kring kompetensutveckling och gemensamma projekt där elever från kulturskolorna möts, utövar och skapar tillsammans över kommungränserna.

Samverkan ger kunskap om ungas förväntningar på kulturskolan

Delresultatet från det 3-åriga samverkansprojektet "Gränslös kulturskola" med Lidingö, Tyresö, Solna, Sundbyberg, Järfälla, Vallentuna kulturskolor. Där 281 ungdomar intervjuats om hur kulturskola kan bli mer relevant för ungdomar 16 - 19 år.

Barnen fick en egen kulturlördag

Barnens kulturlördag 7 maj på Danderyds bibliotek, ett nytt samarbete mellan kulturen och biblioteken och region Stockholm. Sagoläsning med bland drakar och dragqueen på lilla scenen, sång ur Alice Tegnér's sångskatt med blåsarkvintetten från Blåsarsymfonikerna och barnkör från Danderyds kulturskola på entrétorget samt pysselbord. Barnens kulturlördag återkom även 8 oktober med ett firande av Alfons Åberg som fyllde 50 år. Sagoberättande med Bibblan, Filuren och Musse samt musicerande barn från Danderyds kulturskola och pysselbord lockade cirka 250 besökare.

Skolkonserter når fler barn och unga

Kulturen i samarbete med region Stockholm bjöd på skolgårdskonserter med Süperstar orkestrar. Att bjuda skolorna på en kulturupplevelse gör det möjligt att nå ut till fler barn än de som har aktiva kulturföräldrar. Den 16 september bjöd kulturen i samverkan med region Stockholm in till skolföreställningar i Danderyds gymnasiums aula. Cirka 450 barn fick möjligheten att uppleva Pettson & Findus med Blåsarsymfonikerna och barnkörer från kulturskolan.

Utveckling av Demo etapp 2

En ombyggnation av Demo har genomförts i syfte att bättre nyttja lokalytorna för att möta ungdomars intresseområden. Lokalerna är byggda för att över tid kunna ställas om för nya intresseområden. I dagsläget kan Demo erbjuda en ny studie-/bibliotekdel för att möta ungdomars brist på ro och behov av studiehjälp. En dans-/yogasal för att möta tjejers intressen och samverka med föreningsliv. Två nya musikstudios, där den ena fokuserar på digitalteknik såsom 3D printing, podverksamhet och sång, den andra för att möta den ökande bandverksamheten. Samt en uppfräschad gymdel för att stärka ungdomars hälsa.

Ungt fokus söker kunskap om ungas hälsa

Det finns flera tecken på att den psykiska ohälsan bland unga fortsätter att ligga på höga nivåer. Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm har därför tillsammans med forskare genomfört en studie för att få bättre kunskap om hur psykiska besvär kan kopplas till olika risk- och skyddsfaktorer. 31 maj presenterades de fyra kommunernas resultat i en livesändning via teams. Studien påvisade att om de skyddande egenskaperna som skolmiljö, relation till

föräldrar och kompisrelationer/fritid kan stärkas talar mycket för att detta påtagligt skulle bidra till ökad hälsa.

Positiva resultat i Stockholmsenkäten

2022 års Stockholmsenkät visar på många positiva tendenser. Bland annat väljer betydligt fler ungdomar bort alkoholen i såväl årskurs 9 som årskurs 2 på gymnasiet. Även inom narkotikaområdet har förbättringar skett. Hela 91 procent av eleverna i årskurs 9 använder inte narkotika, vilket är den högsta andelen sedan 2014. Det positiva resultatet bedöms till stor del bero på att föräldrar, med anledning av pandemirestriktionerna, varit hemma vilket avsevärt minskat antal hemmafester mellan åren 2020 och 2022. Slutsatsen är att arbetet även fortsättningsvis bör fokusera på att stärka föräldrarnas roll utifrån tre områden: nolltolerans mot alkohol och tobak, stoppa otrygga hemmafester samt vara positiva förebilder.

Måluppfyllelse

Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående

Bedömning 2022

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2022

Kultur- och fritidsnämnden har i sin årsredovisning för 2021 bedömt målet som uppfyllt inom ramen för nämndens målstyrning. Målet med tillhörande nyckeltal kvarstår dock då det tydligt kopplar till den kommunövergripande strategin för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för barn och unga.

Nämnden bedömer att målsättningen för året är delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på de aktiviteter och nyckeltal som kopplats till barn- och ungdomsstrategins fyra områden. Ett strukturerat arbete pågår med kartläggning och framtagande av metoder och arbetsätt för hur man främjar ungdomars hälsa, minskar användningen av alkohol och droger, främjar trygghet samt ökar samverkan i arbetet med barn och unga. Se bilaga "Uppföljning verksamhetsplan 2022". Omedelbara effekter av detta arbete kommer inte att kunna påvisas utan förväntas på sikt till 2026/2028. Den genomförda Stockholmsenkäten som presenterades i september visar en i huvudsak positiv trend för nyckeltalen, men når inte upp till de högt uppsatta målnivåerna.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Andel 7-åringar som går i kulturskolan per invånare 7 år (Ungdomsstrategi målområde A)	30%	35%	◆	→
Andel aktiva medlemmar 7 - 20 år i idrottsföreningar per invånare 7 - 20 år (Ungdomsstrategi målområde A)	-	80%	■	—
Andel elever i Danderyds kulturskola som känner att läraren lyssnar på vad de har att säga (Ungdomsstrategi målområde A)	97%	100%	◆	→
Andel i årskurs nio som kan be föräldrar/vårdnadshavare om hjälp vid	80%	90%	◆	↗

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
personligt problem ska öka (Ungdomsstrategi målområde D)				
Andel som inte använt narkotika i gymnasiet år två (Ungdomsstrategi målområde B)	78%	85%		
Andel som inte druckit alkohol i årskurs nio (Ungdomsstrategi målområde B)	52%	75%		
Andelen som har blivit mobbad, trakasserad via nätet eller SMS/MMS i år (Ungdomsstrategi målområde C)	10%	2%		
Andelen som inte använt tobak i årskurs nio (Ungdomsstrategi målområde B)	73%	90%		
Antal föräldravandrare i genomsnitt per tillfälle (Ungdomsstrategi målområde D)	12	20		
Antal uppsökande aktivitetstillfällen som biblioteket gör för att möta ungdomar i de sammanhang de befinner sig (Ungdomsstrategi målområde A)	16	6		

Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering för äldre

Bedömning 2022

Målet är uppfyllt

Kommentar 2022

Nämnden bedömer att målsättningen för året är uppnådd. Bedömningen baseras i huvudsak på att de aktiviteter som angetts i verksamhetsplanen kommer att kunna genomföras under året och bli en del av ordinarie verksamhet. Se bilaga "Uppföljning verksamhetsplan 2022". Aktiviteterna består i att förlägga programverksamhet för äldre på platser där äldre befinner sig, att främja möten mellan generationsgränser och att stärka den fysiska och psykiska hälsan samt att informera om de förutsättningar och möjligheter till idrott och rörelse som finns.

Målets nyckeltal visar på en service som kommunen tillsammans med Röda Korsets volontärer och andra frivilliga erbjuder. Nyckeltalet kommer fortsättningsvis att utgå eftersom det inte kan vara ett mål i sig att många kommuninnevånare inte kan ta sig till biblioteket.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Antal boken-kommer-låntagare med regelbundna bokleveranser	45	40		

Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuder goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Kultur- och fritidsnämnden har utvecklat kultur- och fritidspolitiskt program

Bedömning 2022

Målet är uppfyllt

Kommentar 2022

Målet att utveckla ett kultur- och fritidspolitiskt program har resulterat i att nämnden

antagit en kultur- och fritidsplan att gälla för perioden 2022-2026. Planen stöttar kommunens samtliga fem strategiområden och kopplar även till kommunens ungdomsstrategi, miljö- och klimatprogram samt Agenda 2030.

Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per 31 december jämfört med föregående år.

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2021	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	77	69.28	65.7	3.6
Månadsavlönade	Visstid	6	3.49	4.6	-1.1
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	83	72.77	70.3	2.5
Timavlönade	Visstid	24	0.00	0.0	0.0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	24	0.00	0.0	0.0

Ett flertal smärre avvikelser förekommer inom samtliga verksamheter och beror på i vilken mån tjänster var vakanta eller ej vid jämförelsemånaden förra året eller innevarande år. Tillsvidareanställda inkluderar även medarbetare som är tjänst- och föräldralediga och deras vikarier finns med bland visstidsanställda. Siffrorna blir på så sätt något missvisande. Förvaltningen har i snitt för år 2022 budgeterat med 70,09 årsarbetare att jämföra med 69,34 för 2021. Mindre variationer mellan år i antalet årsarbetare förekommer naturligt främst inom fritidsträffen där antalet inskrivna deltagare och deras behov styr samt inom kulturskolan där efterfrågan och variationer i ämnesutbudet påverkar. Antal timavlönade är högst inom kulturskola och bibliotek. Kulturskolans timanställda utgörs av timvikarier för frånvarande lärare samt extraresurser i de utvecklingsprojekt som bedrivs med bidrag från kulturrådet. Bibliotekets timanställda ger förutsättningar för ett ordinarie öppethållande på lördagar samt stärker luckor i schemat.

Den totala sjukfrånvaron för perioden uppgår till 3,30 procent vilket är en minskning jämfört 2021 då frånvaron var 4,29 procent. Korttidsfrånvaron har ökat något och ligger för perioden på 2,56 procent att jämföra med 2,35 procent 2021. Jämfört historiska data kan man se att korttidsfrånvaron från och med 2020 ligger på en högre nivå. Detta kan bero på ändrat beteende vid förkylningssymptom sedan covid-19 pandemin.

Personalomsättning på egen begäran ligger för perioden på 10,61 procent vilket är en ökning jämfört samma period 2021 då omsättningen var 7,49 procent. Omsättningen är historiskt inte onormal utan en del av en naturlig variation. Vart annat år brukar omsättningen gå upp och vart annat år ner. Det kan dock konstateras att 2022 innebär en uppgång gentemot såväl 2020 som 2021. Under 2020 var personalomsättningen rekordlåg vilket kan bero på att pandemiåren innebar en viss inlåsningseffekt som nu har släppts.

Ekonomi

För år 2022 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterad nettokostnad. Avvikelsen beror främst på lägre kostnader inom nämnd och administration samt kulturskola och kulturstöd. Huvudsakligen är det personalkostnaderna som avviker till följd av vakanser samt lägre personalomkostnadspålägg för medarbetare över 65 år.

Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
INTÄKTER	13.7	15.8	2.1	15%	14.0
KOSTNADER	-110.3	-111.8	-1.6	-1%	-105.2
Nettokostnader	-96.6	-96.1	0.5	1%	-91.2
Varav kapitalkostnader	-10,3	-10,2	0.1	1%	-9,4

Kultur- och fritidsnämnden intäkter om totalt 15,8 miljoner kronor består främst av uthyrning av kultur- och fritidslokaler (5,9 mnkr), kulturskolans elevavgifter (3,0 mnkr), intern försäljning av LSS-verksamhet till socialkontoret (1,6 mnkr) och bibliotekstjänster till skolor (1,0 mnkr) samt bidrag från staten (1,8 mnkr).

Intäkterna för 2022 avviker positivt gentemot budget med 2,1 miljoner kronor vilket till all väsentlighet beror på erhållna statliga projektbidrag (1,7 mnkr) samt försäljning av arbetsfordon (0,3 mnkr)

Under 2022 blev intäkterna 1,8 miljoner kronor högre än föregående år. Detta beror främst på erhållna statliga bidrag om (0,7 mnkr) samt efter pandemin en återgång till en normal uthyrning av sport- och idrottshallar (0,6 mnkr). Därtill kommer ökade försäljningsintäkter (0,3 mnkr) från främst caféverksamhet.

Kultur- och fritidsnämndens kostnader om totalt 111,8 miljoner kronor utgörs av lönekostnader (43,0 mnkr), lokalhyror (23,4 mnkr), kapitalkostnader (10,2 mnkr) samt övriga kostnader (35,2 mnkr). Övriga kostnader omfattar några större enskilda poster såsom lämnade bidrag (7,4 mnkr), extern drift inomhusbad (6,2 mnkr) samt el och vatten (5,2 mnkr).

Kostnaderna för 2022 avviker negativt med 1,6 miljoner kronor och beror på nyttjande av riktade statsbidrag.

Jämfört föregående år blev kostnaderna 6,6 miljoner kronor högre. Detta beror främst på ökade hyreskostnader om 3,1 miljoner kronor varav biblioteket i Mörby centrum efter renoveringen fick en ökad hyra om 2,8 miljoner kronor. Lönekostnaderna ökade med 1,5 miljoner kronor vilket förutom löneökningar till stor del påverkas av att det var fler vakanser under 2021 och därmed lägre kostnader. Övriga kostnader ökade med 1,3 miljoner kronor varav el, vatten och drivmedel stod för 0,7 miljoner kronor. 2021 var ett år påverkat av pandemi vilket generellt bidrog till lägre kostnader. Kapitalkostnaderna ökade med 0,7 miljoner kronor.

Kapitalkostnaderna hade i 2022 års budget beräknats till 10,3 miljoner kronor men faktiskt utfall blev 0,1 miljoner kronor lägre. Avvikelser gentemot budget beror på ett flertal orsaker såsom aktiveringstidpunkter, avskrivningstider samt utfall för respektive projekt.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år. För en mer detaljerad jämförelse hänvisas till bilaga "Utfall 2022 per verksamhet".

Ansvar (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Nämnd och förvaltning	-4.7	-4.5	0.2	4%	-4.6
Anläggningar och föreningsstöd	-47.7	-47.6	0.1	0%	-46.8

Ansvar (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Ungt fokus	-11.4	-11.4	0.0	0%	-11.0
Bibliotek	-16.1	-16.4	-0.2	-1%	-13.1
Kulturskola och kulturstöd	-13.8	-13.4	0.4	3%	-12.8
Träffpunkt	-2.9	-2.8	0.1	2%	-2.8
Summa Kultur- och fritidsnämnden	-96.6	-96.1	0.5	1%	-91.2

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor vilket motsvarar 4 procent av budgeterad nettokostnad.

Avvikelsen beror huvudsakligen på att nämnden haft något lägre kostnader för sammanträden samt en kortare vakans på förvaltningen i samband med återbesättning av tjänst.

Jämfört föregående år ligger nettokostnaden 0,1 miljoner kronor lägre och beror främst på en vakans i samband med återbesättning av tjänst.

Anläggningar och föreningsstöd

Anläggningar och föreningsstöd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor vilket motsvarar nästintill 0 procent av budgeterad nettokostnad.

Kostnaderna avviker dock negativt med 0,8 miljoner kronor. Det rådande världsläget med kraftigt stigande priser kombinerat med material- och komponentbrist har påverkat priset på el för värme och kyla, drivmedel till arbetsmaskiner samt material för reparationer och underhåll negativt.

I samband med beslut om detaljfördelad budget för 2022 befarade förvaltningen att det ökade elpriset skulle påverka utfallet negativt om drygt 0,8 miljoner kronor. Förbättrad styrning samt goda effekter av genomförda investeringar i kylmaskiner och värmeåtervinning har jämfört 2021 minskat elförbrukningen med drygt 500 000 kilowattimmar eller 13 procent. Den negativa avvikelsen för elkostnaderna landade därmed på knappt 0,3 miljoner kronor.

Högre intäkter om 0,9 miljoner kronor bidrar positivt till utfallet och utgörs främst av försäljning av arbetsfordon, utförda tjänster samt statligt bidrag som kompensation för att Norrängsgården nyttjades som mottagningsboende för ukrainska flyktingar.

Jämfört föregående år ligger nettokostnaden 0,8 miljoner kronor högre vilket huvudsakligen beror på ökade kapitalkostnader samt kostnader för el och vatten.

Ungt Fokus

Ungt fokus redovisar ett utfall enligt budget.

Lägre lönekostnader till följd av vakanser och frånvaro tillsammans med att uppsägningshyran för tidigare Djursholms fritidsgård blev lägre möjliggjorde inköp av förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial för utvecklingen av Demo etapp 2.

Jämfört föregående år ligger nettokostnaden 0,4 miljoner kronor högre vilket förutom ökade kostnader för pris- och lönehöjningar även beror på att vakanserna då var något högre.

Bibliotek

Biblioteket redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterad nettokostnad.

Avvikelsen beror huvudsakligen på inköp av medier samt övrigt förbrukningsmaterial men fördelar sig på ett flertal konton där även lönekostnaderna inom folkbiblioteket påverkar negativt.

Såväl intäkter som kostnader påverkas av att verksamheten under året nyttjat statsbidrag om drygt 0,4 miljoner kronor.

Jämfört föregående år ligger nettokostnaden 3,3 miljoner kronor högre vilket huvudsakligen beror på ökade hyreskostnaderna för det ombyggda biblioteket i Mörby centrum. Därtill kommer ökade kostnader för pris- och lönehöjningar.

Kulturskola och kulturstöd

Kulturskola och kulturstöd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 3 procent av budgeterad nettokostnad.

Avvikelsen beror dels på att kulturskolans personalomkostnadspålägg blivit lägre för medarbetare över 65 år dels på att projektbidrag inom kulturstöd inte nyttjats. De kvardröjande pandemirestriktionerna under första kvartalet skapade fortsatt osäkerhet samtidigt som kulturföreningarna har behövt tid för återhämtning efter en lång tid med restriktioner.

Såväl intäkter som kostnader påverkas av att kulturskolan under året nyttjat statsbidrag om 0,8 miljoner kronor.

Jämfört föregående år ligger nettokostnaden 0,6 miljoner kronor högre. Detta beror huvudsakligen på att ordinarie verksamhetsutbud, till följd av pandemirestriktioner, inte kunde erbjudas under 2021 något som då resulterade i en positiv budgetavvikelse om 0,7 miljoner kronor.

Träffpunkt

Träffpunkten redovisar en positiv avvikelse mot budget med knappt 0,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterad nettokostnad.

Såväl intäkter som kostnader avviker eftersom seniorverksamheten under hösten fick ta del av statliga bidrag via socialkontoret.

Nettokostnaden ligger i princip oförändrad jämfört föregående år.

Investeringsredovisning

Tabellen nedan visar nämndens investeringar och utfall jämfört med budget.

Projekt (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %
8816 Omklädningsbyggnad Enebybergs IP	0.8	0.6	0.2	26%
8835 Servicebyggnad Enebyberg	6.0	1.1	4.9	82%
8844 Belysning naturgräsplan Danderyds gymnasium	0.2	0.2	0.0	-3%
8846 Ispist utebana Stockholm	3.1	2.9	0.2	8%
8847 Sarg och båsar utebana Stockholm	1.1	1.1	0.0	-2%
8848 Belysning planer	1.9	1.9	0.0	0%
8850 Planerat underhåll Anläggningar	3.0	3.1	-0.1	-4%
9501 Maskininköp IP	1.6	1.9	-0.3	-18%
9503 Inventarier utomhusidrott	0.2	0.2	0.0	-7%
9504 Inventarier KFN	0.7	0.7	0.0	-5%
Summa Investering helår	18.6	13.7	4.8	26%

Årets investeringsutfall uppgår till 13,7 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 4,8 miljoner kronor. Avvikelsen återfinns till all väsentlighet inom projektet för ny servicebyggnad på Enebybergs idrottsplats. Till följd av material- och komponentbrist samt rekordhöga priser låg inkomna anbud allt för högt. Projektet är under omarbetning och förnyad upphandling sker under våren 2023. Avsatta medel för projektet har begärts för ombudgetering till 2023.

8816, Omklädningsbyggnad Enebybergs IP

Projektet är slutfört med en positiv avvikelse gentemot budget med 0,2 miljoner kronor.

8835, Servicebyggnad Enebyberg

Projektet är senarelagt då inkomna anbud låg betydande över budget. Projektet avser att riva befintlig servicelänga från 70-talet, avetablora inhyrda omklädningsbodar samt bygga nytt.

Den nya servicelängan får ett mer energieffektivt klimatskal och kan även nyttja spillvärme från ishallens kylanläggning. I och med detta räknar vi med en minskad elförbrukning på 200 000 till 250 000 kilowattimmar per år.

Investeringsbudgeten omfattar 6,0 miljoner kronor under 2022 samt ytterligare 14,0 miljoner kronor 2023. Kultur- och fritidsnämnden beslutade § 67 2022-11-08 att projektet ska omarbetas så att det rymms inom beslutad budgetram. Beslutet innebär att utrymmen för föreningsändamål ska prioriteras samt att byggnadens tänkta plan två utgår. Förnyad upphandling sker under våren 2023.

8844, Belysning naturgräsplan Danderyds gymnasium

Projektet är slutfört med ett utfall enligt budget.

8846, Ispist utebana Stockhagen

Projektet är slutfört med en positiv avvikelse gentemot budget med 0,2 miljoner kronor.

8847, Sarg och båsar utebana Stockhagen

Projektet är slutfört med ett utfall enligt budget.

8848, Belysning planer

Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Ingår som beslutad åtgärd för 2022 inom miljö- och klimatprogrammet. Projektet är slutfört med ett utfall enligt budget.

8850, Planerat underhåll anläggningar

Projektet är avslutat och avviker negativt med 0,1 miljoner kronor. Ett flertal projekt för underhåll av investeringskaraktär har genomförts däribland omläggning av allvådersbanor på idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium samt allmänt underhåll av bryggor vid strandbad.

9501, Maskininköp idrottsplatser

Avser arbetsmaskiner till idrottsplatserna främst redskapsbärare till Enebybergs IP. Samtliga inköp är genomförda. Totalt en negativ avvikelse om 0,3 miljoner kronor.

9503, Inventarier utomhus

Inköp har skett av fotbollsmål. Utfall enligt budget.

9504, Inventarier KFN

Inköp av kompletteringsinventarier till verksamheterna. Utfall enligt budget.

Intern kontroll

Sammanfattande bedömning helårsuppföljning av intern kontrollplan 2022

Kultur- och fritidsnämndens bedömning för helåret 2022 är att resultatet från den genomförda interna kontrollen är delvis uppfyllt.

Det finns tre kommungemensamma kontroller avseende attestregler, delegeringsprocessen samt personliga utlägg. Kommunstyrelsen har genom stickprov genomfört kommunövergripande granskningar inom dessa områden. Kultur- och fritidsnämnden granskades inom samtliga områden. Kontrollområdet avseende personliga utlägg blev inte godkänt då ett av kvittona inte stämde överens med registrerat utlägg om 574 kr. Bildningsförvaltningen ser inte att det föreligger systematiska fel och lämnar resultatet utan åtgärd.

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om tre egna kontroller som bildningsförvaltningen under året följt upp genom stickprov. Kontrollen av fakturering av plan- och hallhyror via bokningssystemet fick godkänt. Granskningen av utbetalning av föreningsbidrag visade att korrekt belopp gått till korrekt betalningsmottagare. Kunde dock konstateras att regelverk avseende bidrag till privata musikskolor är från 1995 och att avvikande praxis gällande beräkningsgrunder utvecklats genom åren. Motsvarande gällde även för det årliga bidraget till Kvarnparkebadets vänner där rutin för föreningens framställande framgår i avtal från 1994. Kontrollen bedöms därmed som delvis uppfyllt. Kontrollen avseende systematiskt brandskyddsarbete bedömdes även den som delvis uppfyllt då delegering av brandskyddsansvar ej skett.

Risker

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter spänner över ett brett område varför riskerna är flera och av vitt skilda karaktärer. Förutom det mycket osäkra ekonomiska läget i Sverige och omvärlden ser nämndens verksamheter följande risker:

Ekonomisk risk-principen att budgetramarna räknas upp med 1 procent

- En ökad ekonomisk känslighet som minskar möjligheten att parera oförutsedda händelser, något som kan leda till att sannolikheten ökar för framtida negativa utfall.
- Personalomsättningen kommer att öka de närmaste åren främst inom anläggningssidan som står inför ett generationsskifte. Kostnaderna kommer att öka för rekrytering och utbildning. Under en period kommer arbetsbelastningen att öka på befintlig personal med risk för ökad sjukfrånvaro som följd.
- I bibliotekets budget saknas medel för vikarier, vilket bland annat innebär att visst öppethållande är ofinansierat.

Verksamhetsrisk-personalomsättning, kompetensförsörjning, verksamhetsutbud

- Ökade krav och förväntningar på verksamhetsutbud och servicenivåer inom kultur och fritid kräver ökad bemanning och/eller nedläggning av vissa verksamheter.
- Biblioteken erbjuder ett generöst öppethållande i förhållande till antal anställda vilket innebär begränsad tid för läsfrämjande aktiviteter, uppsökande verksamhet och samarbeten. Önskemål finns om att biblioteket ska anpassa sitt öppethållande till de tider som generellt gäller för Mörby centrum.
- Risk med att tjänsterna inom kulturen är för små procentuellt, och att personalen inte hinner med sina arbetsuppgifter samt att utveckla och utvärdera verksamheten. Uppdraget att ansvara för drift och skötsel samt uthyrning av aulorna i Viktor Rydberg och Danderyds gymnasium hinns inte med.

- Arbetsituationen när det gäller bokning av idrottsplaner och hallar är ansträngd och sårbar. Arbetsbelastningen kommer sannolikt att öka ytterligare i och med övertagande av föreningarnas konstgräsplaner. Till detta kommer den pågående utredningen om ny hyresmodell som kan resultera i att kultur- och fritidsnämnden övertar skolornas gymnastik- och idrottshallar något som kommer att öka kraven på tillsyn, underhåll, schemaläggning samt bokningar med mera.

Omvärldsrisk-klimatförändringar

- Extremväder med ökad nederbörd och fler värmeböljor försämrar förutsättningar för vissa idrotter och friluftslivet samt ökar kraven på ett mer omfattande underhåll.

Prestationer och nyckeltal

Enligt bilaga "Jämförande nyckeltal för kultur- och fritidsnämnden, 2022-12-31"

Bilagor

Bilaga, Uppföljning verksamhetsplan 2022 för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga, Utfall 2022 per verksamhet för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga, Årsuppföljning 2022 av internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga, Internkontrollreglemente

Bilaga, Jämförande nyckeltal för kultur- och fritidsnämnden, 2022-12-31